

Leht. 15/11-66

PERNIÖ PAARSKYLÄ

Myöhäisrautakautisen polttokenttäkalmiston pikakaivaus
18-19. 10. 1966

Aikaisemmat löydöt:

- KM 577, 2912:162 (?)
- KM 2912:164-205 (Hj. Appelgrenin kaivaus v. 1893)
- KM 3106:14-24 (Hj. Appelgrenin kaivaus v. 1895)
- KM 3187:51
- KM 3315:1-51 (Hj. Appelgrenin kaivaus v. 1896)
- KM 8846, 10794
- KM 10795:1-110 (J. Voionmaan ja J. Leppäahon kaivaus 1938)
- KM 11252:1-98 (H. Salmon kaivaus v. 1940)

Uudet löydöt:

- KM 17137:1-56

Perniön Paarskylän kartanossa (om. Olavi Kaarlonen) ryhdyttiin syksyllä 1966 rakentamaan traktoritallia puolittain maahan kaivetusta kasvihuoneesta, joka sijaitsee navettapihassa, välittömästi varsinaista pihaa lännessä rajoittavan pensasaidan länsipuolella. Sisäänajo tulee tallin pohjoispäästä, ja sitä varten tasoitetaan länsipuolella kulkevalta navettatieltä jyrkästi kaartuva ajotie. Tällöin joudutaan tekemään viitisen metriä pitkä leikkaus kartanon navettapihassa sijaitsevaan kumpuun, joka tiedetään vanhastaan polttokalmistoksi, ja on osittain jo tutkittukin. Kartanon miehet ryhtyivät ajamaan maata tien paikalta, mutta eivät huomanneet aluksi mitään erikoista. Aamulla 17. 10. tuli isäntä itse tarkastamaan paljastunutta maata ja löysi siitä heti pieneltä alalta saviastianpaloja, poltetun luun palasia, pronssirenkaan ja rautaesineitä (KM 17137:3-8), joista ilmeni, että paikalla oli polttokenttäkalmistoa. Hän keskeytti työt ja ilmoitti asiasta välittömästi Kansallismuseoon. Toimikunnan määräyksestä matkustin paikalle aamulla 18. 10.

Totesin, että traktoritalliin rakennettavan ajotien kohta oli sitä varten tehtävän maaleikkauksen vuoksi ehdottomasti tutkittava, vaikka osastolla ei ollut varoja aputyövoiman palkkaamiseen, eikä muutenkaan ollut tilaisuutta täydellisiin kaivauksiin. Suoritettiin siksi pikakaivauksen 18-19. 10. Kaivoin itse kartanonomistaja Olavi Kaarlosen kanssa kartanon työmiesten toimiessa apumiehinä. Kartotuksen tein asianmukaisesti, mutta punnitukseen ei niissä olosuhteissa ollut mahdollisuutta. Kartoituksessa ja löydösten tallettamisessa käytettiin 1 m²:n ruutuja. Kaivausala oli n. 12 m².

Kaivauspaikka sijaitsee J. Voionmaan ja J. Leppäahon keväällä 1938 tutkimasta alueesta luoteeseen. Välille jää suuri koivu, jonka juuri on tutkimatta n. 2 m:n säteellä. Kaivausalueen koilliskulmassa paljastui käsitelty maa. Ilmeisesti kyseessä on Leppäahon koekaivaus 1 m "kasvavasta koivusta länteen".

Kaivausalueella oli paikoin lähes puolen metrin paksuinen kerros sekalaista ajomaata, seassa kaikenlaista törkyä. Joissain kohdin se tunkeutui kulttuurimaahan, joten tämä ei muodostanut enää täysin yhtenäistä kerrosta. Kaivausalueella maanpinta vietti jonkin verran länteen ja etelään, joskaan ei aivan yhtä jyrkästi kuin ympäristössä. Kiveys, jonka muodostivat päänsäköiset ja sitä pienemmät kivet, oli epätasainen. Ruudussa B:2 oli tiheä, yhtenäinen, yksikerroksinen kiviladelmä, joka ulottui naapuriruutujenkin puolelle. Muualla kiveys oli harvaa, paikoin satunnaiselta vaikuttavaa. Varsinaisia maakiviä ei kaivausalueella ollut lainkaan.

Tumma kulttuurimaakerros oli 15 - 20 cm:n vahvuinen. Kaivausalueen länsiosassa oli yhtenäinen, paikoin lähes 10 cm:n paksuinen nokikerros. Sen raja kulki ruutujen A-C:3 kautta. Kaivausalueen itärajalla, ruudussa B:1, taas oli n. 25 cm:n syvyydelle jankkoon tunkeutuva patamainen kuoppa, joka oli täynnä puhdasta tuhkaa. Sen laajuus kulttuurimaan alarajalla oli 40 x 40 cm. Yleensä

kulttuurimaata oli kivien välissä ja päälläkin, mutta ei niiden alla. Se sisälsi poltetun luun palasia ja saviastianpaloja. Ne olivat aivan hajallaan kulttuurimaassa, eikä keskittyviä tavattumistään. Luunpalaset olivat hyvin nokisia, samoin saviastianpalat. Luunpalasten joukossa oli pari kamman katkelmaa (KM 17137:10, 32, 41). Saviastianpalat olivat tiiviitä ja kovia, joukossa useita koristeltujakin. Vallitsevana koristeaiheena olivat erilaiset ristikot (KM 17137:17, 34, 45, 47, 55), mutta niiden ohella esiintyi myös nuorapainannetta (KM 17137:7, 47).

Esinelöydöt keskittyivät selvästi kaivausalueen luoteisosaan. Muualta tuli vain sulanutta pronssia, mikä viittaa voimakkaaseen polttamiseen, sekä pahoin ruostunut rautanaula ruudusta B:2 (KM 17137:25). Ruudusta B:3 löytyi pronssikierukka ja pronssinen soljen neula (KM 17137:28, 29) sekä ruudusta C:3 rautainen veitsenterä (KM 17137:44). Ruudusta D:4 tavattiin pronssisen hevosenkenkäsoljen puolikas ja tärvelty spiraalisormus aivan lähekkäin sekä hieman etäämpää rautaniitti (KM 17137:51-54). Isännän 17. 10. esiin raaputtamat esineet olivat näistä edelleen runsas metri luoteeseen ruutujen D:5 ja E:5 rajamailta.

Kaivausalueella jankko oli hiekkaa, paikoin hienoa, paikoin karkeahkoa.

Helsingissä marraskuun 2 p:nä 1966

Oiva Leskitalo

Liitteenä:

2 karttaa

8 valokuvaa

Perniö Paarskylä
Keskitalo 1966

Navetta

Jää-
huone

1966

1938

1940

Paarskylän

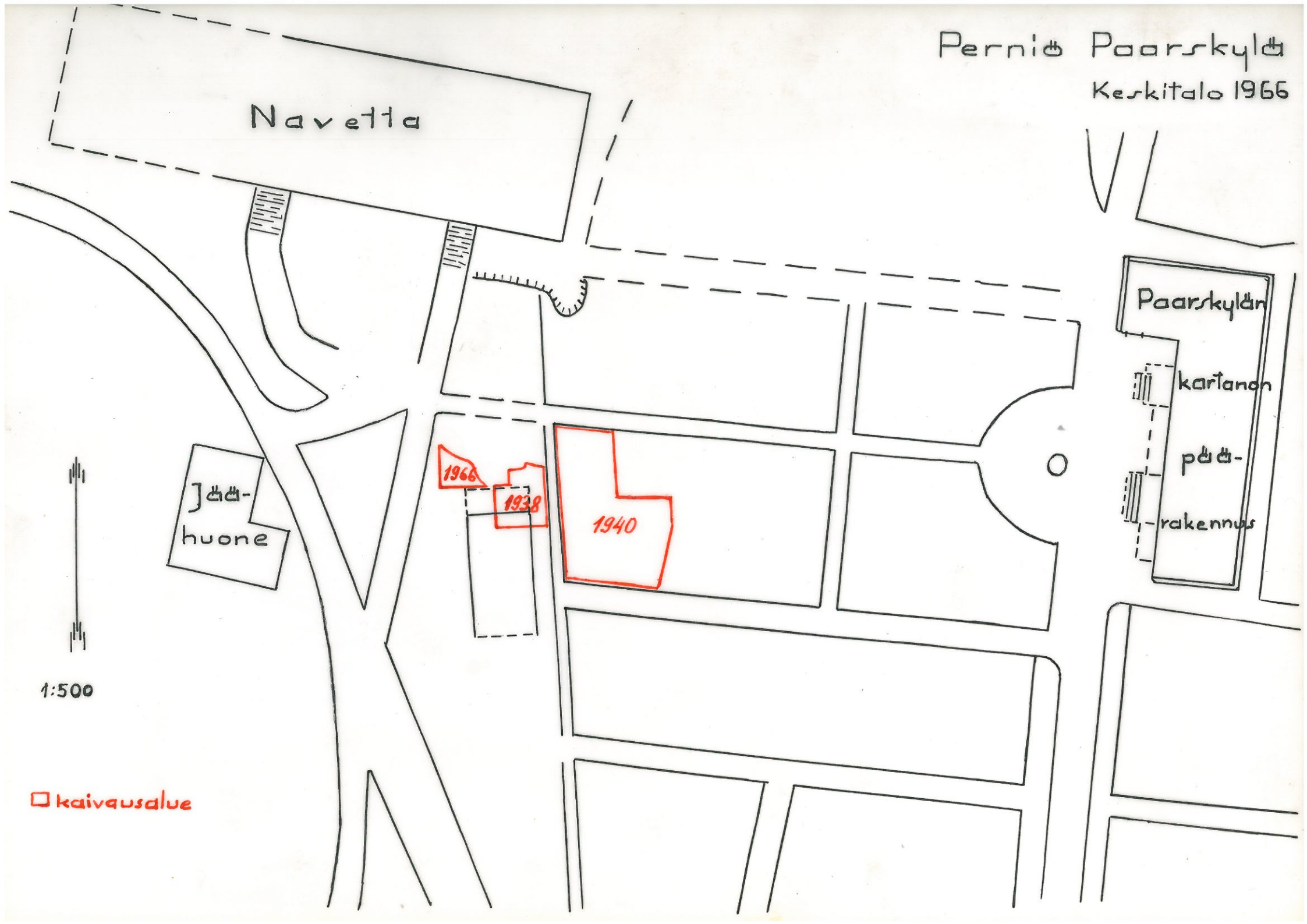
kartanon

pää-

rakennus

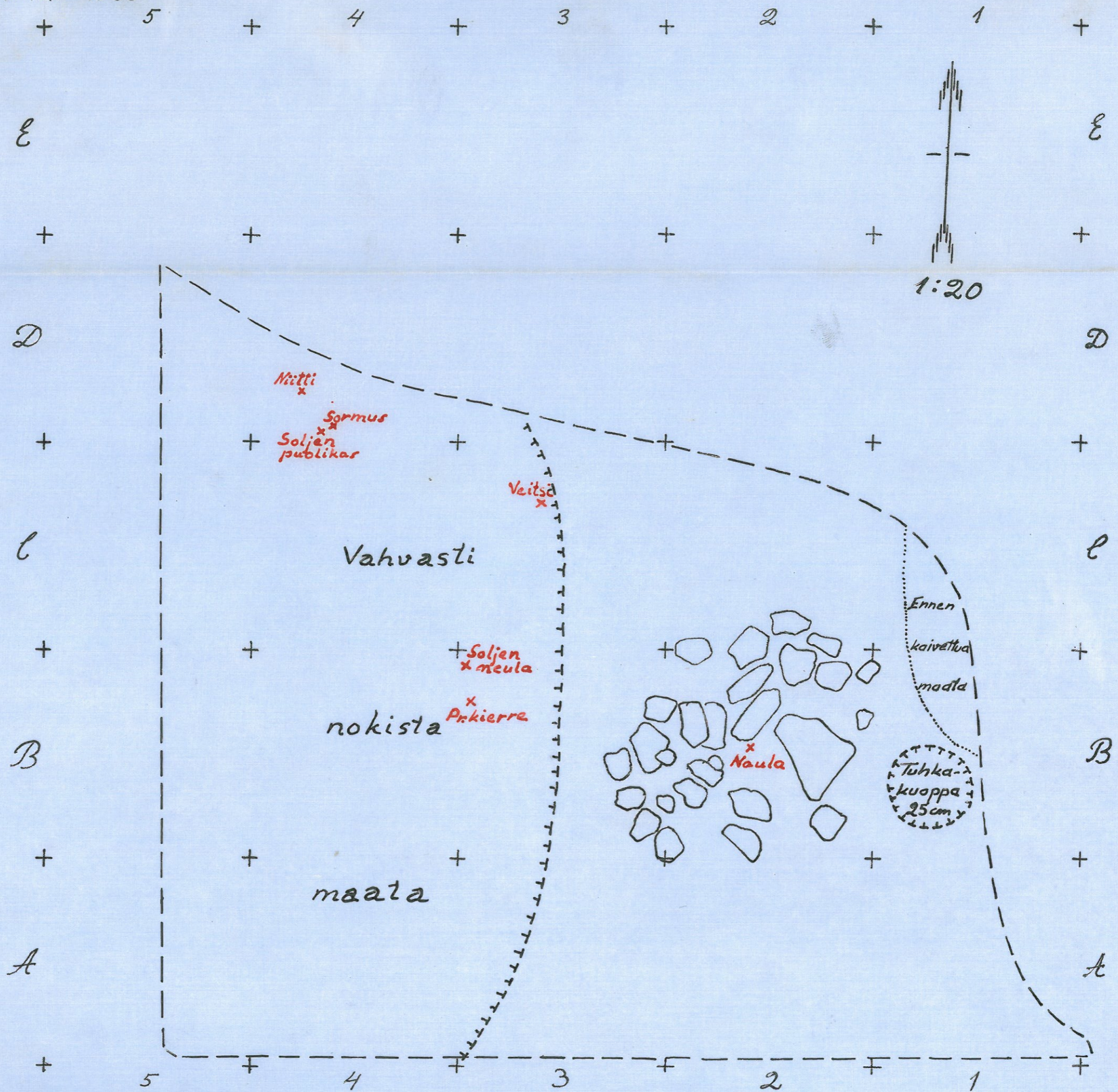
1:500

□ kaivausalue

Perniö Paarskylä

Keskitalo 1966

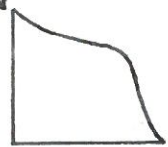

Perniö Paarskylä

F 33234

Paarskylän polttokeittokalmiston v. 1966 tutkittu osa ennen kaivausta luoteesta katsottuna.
Kuvassa näkyvä rakennus on traktoritalliksi suunniteltava kasvihuone.

F 33235

Paarskylän kalmiston v. 1966 tutkittu osa ennen kaivausta koillisesta kuvattuna. Vasemalla näkyvä traktoritallin murikka, oikealla väliin jääneen räystästä.

Oivon keskitals 1966

Pernio Paarskylä

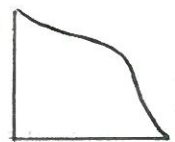
F33236

Paarskylän kaluiston v. 1966 tutkittu osa ennen kaivausta idästä kuvattuna. Tasemmalla takana näkyy jäähuone. Kaivausalue on traktorijälkisen kohdalalla.

F33237

Paarskylän kaluiston v. 1966 tutkittu osa ennen kaivausta etelästä katsottuna. Taustalla näkyy navetan katto.

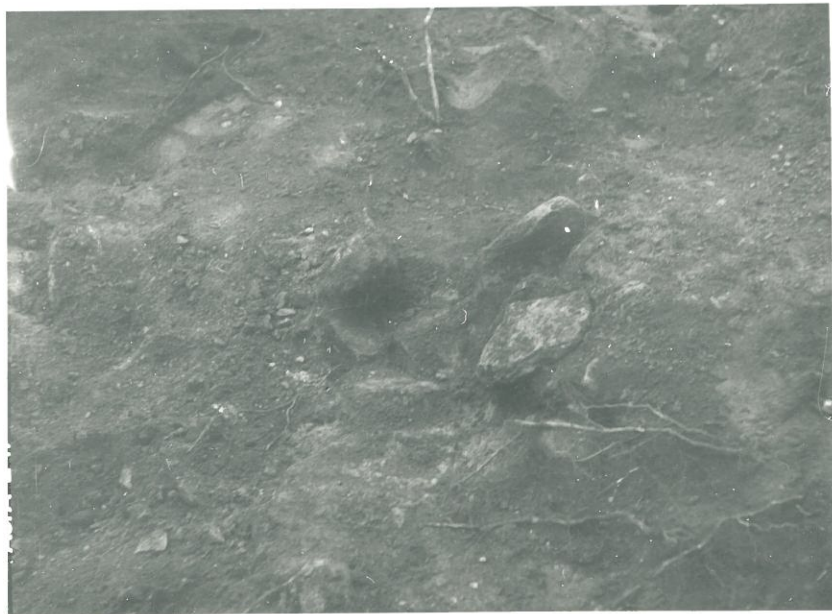
P. m. Leskitalo 1966

Perniö Paarskylä

F33238

Paarskylän kaluiston kaivaus v. 1966. Kaivaja on kartanomestaja Olavi Kaarlovan ja ja kaivauskohtana runto D: 4. Kuva on otettu kaakosta käsin.

F33239

Ruudussa B:1 oleva tuhkaruoppa etelästä katsottuna.

Oiva Leskitalo 1966

Perniö Saarskylä

F33240

Pääosittaan runduksen B:2 olleet
kiveys pohjoisesta katsottuna.

F33241

Saunas kiveys etelästä kuvattuina.

Oiva Leskitalo 1966